

Na podlagi četrtega odstavka 16. člena in tretjega odstavka 18. člena Zakona o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO

o načinu izvajanja zakonitega zastopanja mladoletnikov brez spremstva ter načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave

1. člen (vsebina)

Ta uredba določa:

- način izvajanja pooblastila zakonitega zastopnika mladoletnika brez spremstva (v nadaljnjem besedilu: zakoniti zastopnik),
- način medsebojnega sodelovanja zakonitega zastopnika, urada Vlade Republike Slovenije, pristojnega za oskrbo migrantov (v nadaljnjem besedilu: urad), ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, krajevno pristojnega centra za socialno delo (v nadaljnjem besedilu: center) in ustanove, v kateri je mladoletnik brez spremstva nastanjen, pri izvajanju skrbi za osebnost, pravice in koristi mladoletnika brez spremstva (v nadaljnjem besedilu: mladoletnik),
- način zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnika zunaj azilnega doma ali njegove izpostave,
- način oblikovanja in vodenja seznama zakonitih zastopnikov, ki ga vodi ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve,
- vsebino, način izvedbe in trajanje usposabljanja kandidatov za zakonite zastopnike ter obrazce potrdil o usposobljenosti za zakonitega zastopnika,
- način povrnitve stroškov usposabljanja uradu ob zavrnitvi zastopanja.

2. člen (način izvajanja pooblastila)

(1) Zakoniti zastopnik zastopa mladoletnika tako in v tolikšnem obsegu, kot je določeno v Zakonu o mednarodni zaščiti (Uradni list RS, št. 16/17 – uradno prečiščeno besedilo; v nadaljnjem besedilu: zakon).

(2) Zakoniti zastopnik se pri vsakem pomembnejšem opraviilu in odločitvah, ki zadevajo mladoletnika, posvetuje z njim, pri čemer upošteva njegovo mnenje v skladu z njegovo starostjo, zrelostjo in razvojnimi zmogljivostmi.

(3) Zakoniti zastopnik mladoletnika primerno in redno obvešča o izvedenih dejavnostih ter se pred tem z njim posvetuje.

(4) Če mladoletnik zakonito zastopanje potrebuje tudi na področju, ki ga pooblastilo iz tretjega odstavka 16. člena zakona ne zajema, se mu za to imenuje skrbnik v skladu z zakonom, ki

ureja družinska razmerja. V takih primerih zakoniti zastopnik in urad nemudoma obvestita center.

(5) Zakoniti zastopnik lahko istočasno zastopa največ tri mladoletnike. Kadar ni mogoče zagotoviti zakonitega zastopanja za vsakega mladoletnika, ki to potrebuje, lahko zakoniti zastopnik izjemoma istočasno zastopa največ pet mladoletnikov.

3. člen (medsebojno sodelovanje)

(1) Medsebojno sodelovanje zakonitega zastopnika, urada, ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, centra in ustanove, v kateri je mladoletnik nastanjen, mora biti usmerjeno v zagotovitev največje mladoletnikove koristi. Zakoniti zastopnik, urad, ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, center in ustanova, v kateri je mladoletnik nastanjen, drug drugega ažurno obveščajo o vseh pomembnih dejstvih oziroma izvedenih dejavnostih, ki zadevajo mladoletnika.

(2) Urad in ustanove, v katerih so nastanjeni mladoletniki, zakonitemu zastopniku in centru v skladu s hišnim redom ustanove, v kateri je posamezen mladoletnik nastanjen, in razporedom dejavnosti omogočijo dostop do mladoletnika.

(3) Ob izginotju mladoletnika ustanova, v kateri je ta nastanjen, o tem nemudoma obvesti zakonitega zastopnika in urad, slednji pa o tem nemudoma obvesti ministrstvo, pristojno za notranje zadeve. Policija uporabi vsa razpoložljiva sredstva in postopke za iskanje pogrešanega mladoletnika.

4. člen (nastanitev, oskrba in obravnava mladoletnikov zunaj azilnega doma)

(1) Postopek nastanitve mladoletnika v druge primerne ustanove se izvede ob sodelovanju urada, zakonitega zastopnika in centra.

(2) Mladoletniku se zagotavlja pravica do tolmača, če je to potrebno za razumevanje postopka iz prejšnjega odstavka ali za zagotavljanje primerne oskrbe in obravnave v azilnem domu ali njegovi izpostavi oziroma zunaj azilnega doma ali njegove izpostave.

5. člen (javni poziv kandidatom za zakonite zastopnike)

(1) Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, po potrebi objavi javni poziv za pridobivanje kandidatov za zakonite zastopnike.

(2) Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, kandidate za zakonite zastopnike, ki izpolnjujejo pogoje, kakršne za skrbnika določa zakon, ki ureja družinska razmerja, povabi na razgovor, na katerem se dodatno preveri izpolnjevanje pogojev za zakonitega zastopnika. Po opravljenih razgovorih so izbrani kandidati povabljeni na usposabljanje za zakonite zastopnike. Kandidate, ki niso izbrani, ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, o tem obvesti.

6. člen (usposabljanje)

(1) Usposabljanje kandidatov za zakonite zastopnike traja 40 ur (16 ur teoretičnega dela in 24 ur praktičnega dela). Po opravljenem usposabljanju Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani kandidatu izda potrdilo o usposobljenosti za zakonitega zastopnika na obrazcu iz priloge 1, ki je sestavni del te uredbe. Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, na podlagi izdanega potrdila kandidata vpiše na seznam zakonitih zastopnikov.

(2) Zakoniti zastopnik mora vsaka tri leta od uvrstitve na seznam zakonitih zastopnikov opraviti dodatno usposabljanje, ki traja osem ur. Na to ga povabi ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve. Fakulteta za socialno delo Univerze v Ljubljani zakonitemu zastopniku po opravljenem dodatnem usposabljanju izda potrdilo na obrazcu iz priloge 2, ki je sestavni del te uredbe.

7. člen (program usposabljanja)

(1) Usposabljanje in dodatno usposabljanje iz prejšnjega člena obsegata družinsko pravo, socialno delo, psihologijo, varstvo človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter azilno pravo.

(2) Usposabljanje s področja družinskega prava zajema naslednje sklope:

- skrbništvo,
- rejništvo,
- varstvo otrokovih pravic.

(3) Usposabljanje s področja socialnega dela zajema naslednje sklope:

- zakonodaja o socialnem varstvu v Republiki Sloveniji,
- spretnosti v socialnem delu z upoštevanjem načela največje otrokove koristi,
- medkulturne, rasne in verske značilnosti (delovanje verstev oziroma vpliv okolja na posameznika, kulturne in religiozne posebnosti, kulturni šok),
- razvoj medkulturnih kompetenc pri zagovorništvu otrok (samozavedanje lastnega sistema vrednot, spopadanje s stereotipi, prilagodljivost),
- načela dobre prakse pri delu z mladoletniki,
- temeljni standardi za zakonite zastopnike mladoletnikov.

(4) Usposabljanje s področja psihologije zajema naslednje sklope:

- razvojna psihologija (odraščanje v povezavi z izgradnjo in izgubo identitete, vplivi okolja, otrokove temeljne potrebe, motivacija, čustvovanje),
- značilnosti mladoletnikov,
- delo z otrokom (vzpostavljanje zaupnega odnosa, način pogovora z otrokom, posttravmatski sindrom, izpostavljenost otrok tveganjem in nevarnostim).

(5) Usposabljanje s področja varstva človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter azilnega prava zajema naslednje sklope:

- splošno o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin,
- mednarodna zaščita kot človekova pravica,
- zakonodaja Evropske unije o mednarodni zaščiti,
- pravni okvir mednarodne zaščite v Republiki Sloveniji,
- splošna načela zakona, ki ureja splošni upravni postopek,
- trgovina z ljudmi: dejavniki tveganja in strategije preprečevanja in spoprijemanja.

8. člen (seznam zakonitih zastopnikov)

(1) Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, vodi seznam zakonitih zastopnikov (v nadaljnjem besedilu: seznam), na katerega uvrsti prejemnike potrdila o usposobljenosti. Pošlje ga centru.

(2) Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, najmanj enkrat letno preveri, ali zakoniti zastopniki še izpolnjujejo pogoje za zakonitega zastopnika. Ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, izbriše s seznama zakonitega zastopnika, ki:

- sam tako želi, vendar pod pogojem, da je po uvrstitvi na seznam že opravljal naloge zakonitega zastopanja vsaj 12 mesecev oziroma da v 12 mesecih po uvrstitvi na seznam še ni bil pozvan k zastopanju,
- dvakrat neupravičeno zavrne zastopanje,
- ni opravil dodatnega usposabljanja iz drugega odstavka 6. člena te uredbe,
- ne izpolnjuje več pogojev za skrbnika, določenih z zakonom, ki ureja družinska razmerja,
- je pri opravljanju zakonitega zastopanja malomaren, zlorablja svoje pravice ali s svojim delom ogroža pravice in koristi varovanca,
- kljub večkratnim opozorilom uradnih oseb krši pravila kodeksa, ki ureja ravnanja uslužbencev urada ali ministrstva, pristojnega za notranje zadeve, ter vseh ostalih oseb, ki delujejo pri mednarodni zaščiti, do prosilcev za mednarodno zaščito in oseb s priznano mednarodno zaščito.

(3) Urad, ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, ministrstvo, pristojno za družino in socialne zadeve, center ter ustanova, v kateri je mladoletnik nastanjen, se medsebojno ažurno obveščajo o dejstvih iz prejšnjega odstavka.

9. člen

(podpora pri izvajanju zakonitega zastopništva)

(1) Center zakonitim zastopnikom zagotavlja vso potrebno strokovno pomoč in podporo pri izvajanju zakonitega zastopništva.

(2) Urad v sodelovanju s pristojnimi organi pripravi potrebna gradiva in informacije, ki so v podporo zakonitim zastopnikom pri izvajanju njihovih nalog. To vključuje:

- pripravo gradiva z otrokom prijaznimi informacijami o pravicah mladoletnika, obsegu zakonitega zastopništva, nalogah, omejitvah in dostopu do zakonitega zastopnika, storitvah, ki so mu na voljo za podporo in pomoč, vključno s telefonskimi številkami za pomoč, ter pritožbenih postopkih oziroma mehanizmih, ki so mu na voljo v primeru zlorab, kršitev dolžnosti zakonitega zastopnika ali njegovih pravic. Gradivo vsebuje ustrezne smernice o obliki in načinu posredovanja posameznih informacij mladoletniku v njemu razumljivem jeziku,
- pripravo praktičnega priročnika za pomoč pri izvajanju nalog zakonitih zastopnikov, vključno s podrobnim opisom njihovih nalog, informacijami o dostopu do ključnih storitev in služb ter obveznostmi ob izginotju otroka.

(3) Gradivo in priročnik iz prejšnjega odstavka se posodabljata glede na spremenjene okoliščine.

10. člen

(način povrnitve stroškov usposabljanja)

Center redno obvešča urad o zakonitih zastopnikih, ki so neupravičeno zavrnili zastopanje. Če zakoniti zastopnik dvakrat neupravičeno zavrne zastopanje, mu urad izda odločbo o povrnitvi stroškov usposabljanja. V odločbi določi višino povrnitve stroškov usposabljanja in rok, v katerem mora povrniti stroške.

PREHODNI IN KONČNA DOLOČBA

11. člen

(prva izvedba dodatnega usposabljanja)

Dodatno usposabljanje iz drugega odstavka 6. člena te uredbe se prvič izvede v letu 2019. Tega usposabljanja se morajo udeležiti tisti zakoniti zastopniki, ki so bili na seznam uvrščeni pred uveljavitvijo te uredbe.

12. člen

(prenehanje uporabe pravilnika)

Z dnem uveljavitve te uredbe se preneha uporabljati Pravilnik o načinu izvajanja zakonitega zastopanja mladoletnikov brez spremstva ter načinu zagotavljanja ustrezne nastanitve, oskrbe in obravnave mladoletnikov brez spremstva zunaj azilnega doma ali njegove izpostave (Uradni list RS, št. 6/12, 36/14 in 22/16 – ZMZ-1).

13. člen

(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00717-8/2017

Ljubljana, dne 6. julija 2017

EVA 2016-1711-0019

Vlada Republike Slovenije

Dr. Miroslav Cerar
predsednik